

Z havarované dodávky unikla chemikálie

Únik nebezpečné chemikálie po dopravní nehodě řešili ve středu 19. července hasiči na silnici mezi Hanušovicemi a Králíky.

Problém hasičům oznamovatel nahlásil krátce před desátou hodinou dopolední. Poblíž osady Vlaské havarovala dodávka. Z ní vypadl tisícilitrový barel s formaldehydem. Při pádu se poškodil a nebezpečná chemikálie začala unikat do příkopu.

Na místo vyjeli profesionální hasiči ze Šumperku se speciálem na likvidaci chemických a nebezpečných látek. Na pomoc jim vyrazili jejich profesionální kolegové z Králík, přivolání byli také dobrovolní hasiči z Hanušovic.

„Hasiči po příjezdu zamezili úniku nebezpečné látky a uniklou část likvidovali pomocí sorbentu. Jednalo se o množství, které bezprostředně neohrožovalo okolí,“ sdělil mluvčí Hasičského záchranného sboru Olomouckého kraje Zdeněk Hošák.

Zasažení zeminy hasiči konzultovali s pracovníky životního prostředí. Po příjezdu náhradního vozidla s novou nádrží hasiči nebezpečnou látku přečerpali. Krátce před 17. hodinou místo předali policistům.

Formaldehyd je rozšířenou chemikálií. Používá se při výrobě hnojiv, papíru, překližek, izolací a mnoha dalších produktů. V malých dávkách vyvolává bolesti hlavy a zánět nosní sliznice. Vyšší koncentrace způsobuje vážné podráždění sliznic a dýchací problémy.

Petr Krňávek
Šumperský a jesenícký deník
19. 7. 2017

Na Králickém Sněžníku našli mrtvého myslivce, vedle ležel jelen

Mrtvého sedmašedesátiletého myslivce našli v pondělí vedle zastřeleného jelena záchranáři v oblasti Králického Sněžníku. Muž se ztratil z posedu, na kterém byl na čekané. Do pátrání, o které požádali myslivcovi kolegové, se zapojili členové Horské služby Jeseníky a příslušníci Policie ČR. Právu to řekl náčelník jesenícké Horské služby Michal Klimeš.

Skupina myslivců vyšla podle Klimeše na čekanou odpoledne s tím, že po setmění lov ukončí.

„Když se jeden z nich na smluvené místo nedostavil, šli se podívat na jemu přidělený posed. Tam ale nebyl a telefon nebral, tak se i potmě pustili do hledání,“ uvedl Klimeš.

Záchranáři o pomoc myslivci požádali kolem půlnoci.

„Dali jsme dohromady záchranný tým a spolu s policisty jsme začali prohledávat možná místa, kde se hledaný mohl nacházet. Část pěšky, část na terénních čtyřkolkách. Pátrání pokračovalo do tří hodin ráno, ale bez výsledku. Pak dorazil policejní vrtulník s termovizí a já jsem s jeho posádkou létal nad horami až do půl páté ráno. V tu dobu jsme zachytili obraz možného těla, takže jsem pátrače na zemi navedl na místo,“ popsal Klimeš.

V udané lokalitě záchranáři zjistili, že obraz teplého těla patřil jelenovi. Myslivce ležel neda-leko od něj. Jak byl oblečený v zatepleném kabátě a kalhotách, signál jej zachytil slaběji.

Muž už nejevil známky života. „Neměl žádné viditelné poranění, kromě lehce odřené tváře. Když pak dorazil lékař, konstatoval smrt. Pak vše začali vyšetřovat policisté,“ dodal Klimeš.

Definitivní příčinu úmrtí zjistí až nařízená pitva.

Petr Marek
Foto Horská služba
Právo, 26. 9. 2017

Srážka osobního auta s vlakem

V neděli 10. září před čtvrtou hodinou odpolední došlo na silnici III. třídy číslo 31229 v Malé Moravě k hrozně vypadající dopravní nehodě.

Řidič osobního automobilu, jedoucí od Králík souběžně s motorovým osobním vlakem, jedoucím z Dolní Lipky, za nemovitosti na křižovatce pod místním hostincem odbočil a vjel na železniční přejezd přímo před projíždějící vlak. Náraz vůz poškodil automobil zleva a odhodil jej na blikající stojan výstražného zařízení. Čelo osobního vozu bylo oběma nárazy zcela zdemolováno. Naštěstí nebyl při nehodě nikdo zraněn.

Na místo se dostavili příslušníci HZS a Policie ČR. Vyšetřování nehody skončilo v 17.45 hod, železniční trať byla dále sjízdná bez omezení. Cestující z vlaku, jakož i další dva vlakové spoje byly nahrazeny autobusem.

HZS Olomouckého kraje
Foto: archiv Moravské pohraniční

UVNITŘ ČÍSLA:
Kotlíkové dotace
Olomouckého kraje

Přehrada nad Hanušovicemi? Studie ji doporučila

Obyvatelé Hanušovic se nemusejí obávat, že by nad městem vyrostla přehrada. Povodí Moravy nechalo zpracovat studii její proveditelnosti, výstavba se však v dohledné době nechystá.

Odborníci posuzovali čtyři varianty: menší přehradu na řece Moravě, obdobné vodní dílo na Krupé, kombinaci obou nádrží nebo velkou přehradu, jejíž hráz by se nacházela pod hanušovicím lomem.

„Velká varianta je hydrologicky nejvýhodnější, podchycuje řeku Krupou i Moravu. Tato varianta vyšla nejlépe a byla doporučena, pokud by se přistoupilo k další přípravě,“ řekl vedoucí šumperského provozu Povodí Moravy David Čížek.

„Stavební úřady, do jejichž kompetence vodní dílo zasahuje, již pracují s určitými limity hájení tohoto území. Kdyby v něm měla vzniknout nová zástavba, už se k těmto limitům přihlíží,“ dodal David Čížek.

Vlaské by skončilo pod hladinou

Pod hladinou eventuální přehradu by s největší pravděpodobností skončila osada Vlaské.

Starosta Malé Moravy, pod níž Vlaské spadá, zatím na žádná nová omezení výstavby nenarazil.

„Již v minulosti povoloval stavební úřad stavby v místě územní rezervy jako dočasné, a to na padesát let,“ připomenul. Poslední oficiální informace od státního podniku má starosta z loňska.

„Dnes již bývalý generální ředitel Povodí Moravy slíbil, že studie bude vyhotovena do konce loňského roku. Bohužel stále nemám žádné informace, zde je dokončena či nikoli,“ řekl Antonín Marinov.

Stavba se nechystá

Malá Morava se již v minulosti vůči plánům na zbudování přehradu vymezila. Negativní postoj obce stále trvá.

„Nemáme nové informace, zda by vodní dílo bylo výhodné nebo nutné,“ shrnul starosta.

Podle mluvčího Povodí Moravy Petra Chmelaře bylo cílem technicko-ekonomické studie aktualizovat data, zda by lokalita byla ke stavbě přehradu potenciálně vhodná. Poslední údaje totiž pocházejí ze 70. let minulého století.

„Co se týče Hanušovic, odpověď je jednoduchá. Nic se na tomto místě aktuálně nepřipravuje a ani není předpoklad, že by se tam vodní dílo mělo stavět,“ řekl.

Nové dopravní napojení

Pokud by stát chtěl přehradu budovat, musela by o tom rozhodnout vláda.

Tok řeky Moravy nereguluje žádná vodní nádrž. Údolí nad Hanušovicemi je jedním z mála míst, kde by bylo možné ji vybudovat.

Projektanti by však museli vyřešit nové dopravní napojení severozápadního Hanušovicka. Údolími dnes vedou dvě železniční tratě a dvě důležité silnice.

Petr Krňávek

Šumperský a jesenický deník

4. 7. 2017

Volby

Ve dnech 20. a 21. října 2017 proběhnou volby do Poslanecké sněmovny České republiky. Podle zákona budou volební místnosti otevřeny v pátek od 14.00 do 22.00 hod. a v sobotu od 8.00 do 14.00 hod. Volební vyhláška o volebních místnostech a dalších podrobnostech bude zveřejněna na úředních deskách a na webových stránkách obce.

V roce 2018 se konají komunální volby, kdy budeme volit zastupitelstvo obce. V posledním čísle Devítky před těmito volbami bychom rádi, jako bezplatnou veřejnou službu, dali na našich stránkách prostor volebním stranám, které se o křesla zastupitelů budou ucházet. Rozsah inzerce i termín uzávěrky včas zveřejníme. Svůj zájem můžete již dnes deklarovat na naší adrese

devitkamm@seznam.cz

Poděkování

Rád bych touto cestou za sebe i spolucestující poděkoval řidiči linkového autobusu panu Milanu Jankovi, který dne 19. července 2017, po uzavření silnice kvůli vážné dopravní nehodě, neukončil jízdu ve Vlaském, ale naopak po objížděce přes Vysokou a Vojtíškov udělal vše pro to, aby své cestující dovezl do cíle jejich cesty. Děkuji.

Petr Mahel

Bunkr ožil vojenskou historií

Zajímavou akci mohli navštívit milovníci vojenské historie v sobotu 23. září v Dolní Moravě, přesněji v muzeu československého opevnění K-S5 U Potoka na katastru Malé Moravy.

Přesně 79 let po vyhlášení mobilizace se vrátila osádka objektu zpět na své stanoviště. Bunkr byl znovu uveden do bojové pohotovosti a návštěvníci tak mohli okusit jedinečnou atmosféru připomínající závěr 30. let minulého století.

„Tato akce, konající se pravidelně na konci září, se stává tradiční připomínkou toho, že naše republika byla připravena bránit se agresí svých sousedů. Hlavní pozornost je směřována k objektu Muzea opevnění U potoka, který je již třicet let rekonstruováno do podoby odpovídající

roku 1938,“ uvedl Jakub Vlosinský z Klubu vojenské historie Kralka.

Tentokrát klasické prohlídky s průvodcem nahradil speciální zážitek. Vojsko se opět zabydlo v ubikacích, aby mohlo následně předvést výcvik u zbraní v jedné ze střeleckých místností. Zdanlivé ticho přerušil hučení dieselagregátu, který je po zbytek roku statickým exponátem a obdobně pak pořadatelé předvedli obsluhu čerpadla Bulldog, či ventilátoru ve filtrovně. To vše navíc za svitu petrolejových lamp, které byly v mírových dobách jediným zdrojem světla.

Hana Kubová

Šumperský a jesenický deník

Evidování popelnic na komunální odpad

Vážení spoluobčané,

jistě si říkáte, k čemu je dobrý čárový kód na Vaší popelnici. Záměr je takový, že při každém vysypání popelnice popeláři načtou čtečkou kódů příslušný kód a tím získáme data o vytížení popelnic. Jsme přesvědčeni, že nám tyto data napoví, kde je prostor pro zlepšení.

Zaevidování popelnic nalepením čárovým kódem provedou pracovníci obce ve dnech svazu, tj. ve dnech 26. 9. a 10. 10. 2017. Proto Vás žádáme, abyste v tyto dny nechali popelnice před svým domem až do večerních hodin a umožnili tak jejich evidenci. Popelnice bez kódu již nebudou dále vyvázeny.

Antonín Marinov

starosta

Podle posledních statistik jsou občané Olomouckého kraje první v republice v třídění odpadu. Zodpovědně k tomu přistupují občané také na Malé Moravě, jen se jim občas ten vytríděný odpad do jednoho kontejneru už nevejde...
Foto Petr Mahel

Obec Malá Morava spolu se zástupci společnosti ISNO IT, s. r. o., Uherčice
si Vás dovoluji srdečně pozvat na besedu na téma

Zodpovědné nakládání s odpady

Beseda je určena všem, kteří mají zájem o informace o systému sběru a třídění odpadů anebo se do něj chtějí zapojit. Získáte zde kompletní informace o tom, jak bude systém fungovat, jak třídit, jak předcházet vzniku odpadů, jak se bude počítat sleva na poplatku a podobně.

Beseda se bude konat 6. 10. 2017 v 17:00 hodin
v zasedací místnosti obecního úřadu.

Několik let se odjezdy autobusů ze Skleného neměnily, a tak si místní zastávku netradičně vyzdobili. Autorka nápisů si jistě oddechla, že už nemusí jeden z časů přemalovat, přestože od července začal jezdit jeden z autobusů odlišně. Po poslední změně se totiž vše vrátilo do starých kolejí a spoje jezdí tak, jako na začátku roku.
Foto Petr Mahel

Rizikové kácení stromů

V praxi se nejčastěji kácení stromů, rostoucích mimo les, povoluje v době vegetačního klidu, tj. od 1. října do 31. března.

Rizikovým kácení stromů se rozumí kácení stromů v místech, kde by při klasickém pokácení vzniklo riziko újmy na zdraví či majetku. Typickým příkladem jsou stromy rostlé v blízkosti domů, drátů elektrického vedení apod.

Existují různé způsoby provedení techniky kácení stromů a zvolení jedné z možností závisí na konkrétních podmínkách. Možností je několik. Například navazování odřezaných částí a spouštění, nebo kontrolovaný shoz bez vázání v případě, že shoz na zemi nic neohrožuje. Další možností je navázání kmene, pro usměrnění pádu. Je důležité mít na paměti, že tyto způsoby kácení jsou nebezpečné a doporučujeme je svěřit do rukou vyškolených odborníků.

V naší obci odborníky na rizikové kácení máme a neváhejte je kontaktovat na telefonním čísle 774 028 645.

MANUÁL K PROGRAMU ZODPOVĚDNÉHO NAKLÁDÁNÍ S ODPADY („PZNSO“) V OBCI MALÁ MORAVA

Náklady na likvidaci komunálního odpadu v obcích každým rokem rostou, a předpokládá se, že i v budoucnu bude cena za likvidaci nerůdného odpadu růst. Proto jsme se rozhodli změnit nakládání s odpady tak, aby se snížilo množství nerůdného odpadu, za jehož skládáním je nutné platit a na druhé straně se zvýšil podíl tříděného odpadu, za který naspok dostane zaplacenou také obec.

Řešením je Program zodpovědného nakládání s odpady zkráceně PZNSO, který pájným rokem zdárně funguje v Uherských Kobylích. Sběratelův účetní a dalších obcích. Jeho zavedením by se mělo významně zvýšit množství recyklovatelného materiálu, což je možné znovu použít jako surovinu pro průmyslovou výrobu. Zároveň by měl ke třídění odpadu motivovat domácnosti formou slevy na poplatku za svoz komunálního odpadu. Cím kvalitnější bude domácnost třídít odpady, tím větší sleva z poplatku získá. Domácnosti by měly posílit i na svých pečlivějších kolekcích vyprodukují a jak tím začít? Svotná prostředků. Je přesvědčen, když má někdo každý týden dvě plné popelnice a k tomu jezdi každou chvíli do sběrného dvora, a někdo druhý naplnit popelnici setva z poloviny.

Zavádění PZNSO je ovšem zcela dobrovolný, kdo se do něj nebude chtít zapojit, nemusí, může dál třídít odpady tak, jak byl zvyklý. Ovšem i poplatek bude dít platit v plné výši. Naspok ti, kteří se do PZNSO zapojí, mohou získat na poplatku slevu až ve výši 70%. Jedinou povinností nás všech ovšem bude, mít označenou každou nádobu na komunální odpad čárovým kódem. Trvalé označení provedou pracovníci obce a nádob, které nebudou takto označeny, nebudou v den svozu vyvezeny.

A jak to tedy bude vypadat? Sociální manažer, který jste právě dostali, jsou i nálepky s čárovými kódy a přihlášecími listy k odpadovému účtu na webových stránkách www.mojezodpadky.cz. Podmínkou účasti v PZNSO je přihlášení ke svému účtu, vyplnění odpadového dotazníku a potvrzení inventurní odpadových nádob na vašem stanovišti. V případě, že si myslíte, že přihlášení na internetu nezvládnete, neváhejte se obrátit na pracovníky obce, kteří Vám rádi pomohou.

Až budete mít pytle plné rozříděného odpadu (průběžně pytle dostanete zdarma na obecním úřadě), opatřte je nálepkou s čárovým kódem. V den svozu popelnice je dále před dům. Zaměstnanci obce poté pytle sebrávají a podle množství správně vyříděného odpadu připíší každé domácnosti patřičné EKO-body, na základě kterých se na konci roku stanoví sleva z poplatku za svoz odpadu v následujícím roce. Připisování EKO-bodů domácnostem se bude dít na základě čárového kódu nalepeného na pytle, takže je operativně nutné, aby byly pytle tozto nálepkou označeny. Na webových stránkách www.mojezodpadky.cz máte každý sledovat, kolik odpadu vyřídil, jakou osobou (kolik EKO-bodů) za to získal a jak si vede v žebříčku nejlepších tříděčů. Pozor! PZNSO není jen o třídění odpadu, ale pomáhají také na snižování produkce odpadu v domácnostech. Kde se hodnotí, kolik litrů nádob a pytlů domácnost vyrobí ke sběru odpadu. Samozřejmě čím méně, tím lépe, protože každý obložený litr se platí. Pro získání EKO-bodů litry za popelnici za snižování produkce odpadu je třeba do odpadového dotazníku uvést způsob, jakými domácnost snižuje produkci odpadu. V odpadovém účtu sekce „Články, dokumenty...“ najdete pro inspiraci seznam nejúčinnějších způsobů snižování produkce odpadu, které občané uvádějí. Odpadový dotazník můžete vyplnit ve svém odpadovém účtu na www.mojezodpadky.cz.

Abyste bylo možné ocenit občany, kteří produkují minimální množství odpadu, je třeba získat informace nejen o tříděném odpadu, ale také i o tom, zbytkovým neříděním. Proto musí být každá sběrná nádoba na komunální odpad opatřena etiketou s čárovým kódem, který se načte při každém obložením nádob. Díky tomu budeme mít informace o nádobách a o jejich využití. Jsme přesvědčeni, že nám tyto data napoví, koho ocenit za nízkou produkci odpadu, koho je prostě pro zlepšení (např. dýchací přístroje k výstupu popelnic minimálně, zbytečně přeplicí za svoz odpadu) atd. Dále tyto informace poslouží k posouzení, zda plánované změny po zavedení přinesly nějaké ovoce.

Je jasné, že bude chvíli trvat, než se zaváděný systém začne a vychytají se počáteční problémy a nedostatky. Jak však dokonce příklad z ostatních obcí, tento způsob třídění odpadu se obci i domácnostem vyplácí. Podrobnější informace naleznete na webových stránkách www.obecmalamorava.cz, www.youtube.com/mojezodpadky, na telefonním čísle 724186911 nebo v sídle obecního úřadu.

B. Pokud třídíte pouze tříděný (noviny, časopisy, knihy, sešity)

1. Až bude limitnost tiskovin větší jak 5 kg, svažte tiskoviny do balíku a postavte v den svozu před dům.
2. Nalepte na balík čárový kód. Pod čárový kód napište např. fixem Vaše číslo popisné pro případ odlepení čárového kódu.

Větší kartonové krabice, které se nevejdou do pytle, rozlepte, svažte do balíku o váhovém rozmezí 5 kg a více a označte čárovým kódem. V den svozu tříděného odpadu postavte před dům.

• Plechovky (konzervy)

1. Na průhledný pytel nalepte nálepkou čárový kód. Pod čárový kód napište např. fixem Vaše číslo popisné pro případ odlepení čárového kódu. Čárové kódy, které jsou nalepené ještě před plněním pytle, lépe drží.
2. Do pytle třídíte plechovky od potravin (např. od hrášku, od ananasa ...), plechovky od nápojů (např. od piva ...) a nádoby od kosmetiky (opreje).
3. Až bude limitnost pytle mezi 5 až 10 kg, pytel zavažte a postavte před dům v den svozu tříděného odpadu

• Drobné elektrozařízení

Drobným elektrozařízením je myšleno elektrozařízení, které se dá bez problémů vzít jednou rukou respektive, které se vejde do klasické igelitové nákupní tašky o rozměrech 40 x 45 cm.

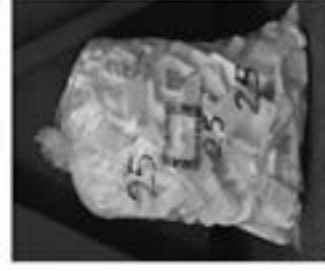
1. Na igelitovou nákupní tašku nalepte čárový kód. Pod čárový kód napište např. fixem Vaše číslo popisné pro případ odlepení čárového kódu.
2. Do tašky dříve dříve dříve dříve elektrozařízení (např. klávesnice, myš, notebook, kalkulačka, budík, rádio, fotoaparát, telefon, kamera, videoob, rčení ovládací videobater, set-top-box, DVD přehrávač, brýsky, hodinky, strojek, fín, žebříčka, turistická, rychlovarná konvice, osobní váha, vrtáčka, pětka, baterie ...).

3. Až bude taška plná, zavažte ji a postavte před dům v den svozu tříděného odpadu.

Návod jak třídít vybrané odpady

- **Plast**
- 1. Na průhledný pytel nalepte nálepkou čárový kód. Pod čárový kód napište např. fixem Vaše číslo popisné pro případ odlepení čárového kódu. Čárové kódy, které jsou nalepené ještě před plněním pytle, lépe drží.
- 2. Do pytle třídíte veškeré plasty – např. plastové sáčky od těstovin, od bonbónů, láhev od jara, od šamponu, přepravní fólie od PET lahvi, wellpapu PET lahve, kelímky od jogurtu - nemusí být vmyté, není to ekologické. Stačí, když budou důkladně vyčištěné. Opravdu vše, co je plastové. Do pytle s plasty mléčné dávat i nápojové kartony (krabice od mléka, od džusu). Prostím nechte zbytků mléko z krabice vytapat a krabice seslápněte.
- 3. Až bude limitnost pytle mezi 2,5 až 4,5 kg, pytel zavažte a postavte před dům v den svozu tříděného odpadu.

Větší plasty např. bedna na hračky, které se nevejdou do pytle, polepte čárovými kódy a oblast kolem čárového kódu dobře označte, ať se nepřehlézá. Polystyren, je-li to možné, svažte do balíku. Rozlámány polystyren dejte do samostatného pytle. V den svozu tříděného odpadu postavte před dům.

• Papír

1. Pokud třídíte papírové obaly (obaly od mouky, cukru, krabičky od léků, sušenek, cereálií, sýra, obalů, krabiček od bot...), tak... Na průhledný pytel nalepte nálepkou čárový kód. Pod čárový kód napište např. fixem Vaše číslo popisné pro případ odlepení čárového kódu. Čárové kódy, které jsou nalepené ještě před plněním pytle, lépe drží.
2. Do pytle třídíte veškerý papír – obaly od mouky, cukru, krabičky od léků, sušenek, cereálií, sýra, obalů, krabiček od bot, časopisy, noviny, letáky atd.
3. Až bude limitnost pytle mezi 5 až 10 kg, pytel zavažte a postavte před dům v den svozu tříděného odpadu.

Evidování popelnic

Vážení spoluobčané,

jsiště si říkáte, k čemu je dobrý čárový kód na Vaši popelnici. Záměr je takový, že při každém vysypání popelnice popelnice načítou číselkou kódu příslušný kód a tím získáme data o využití popelnice. Jsme přesvědčeni, že nám tyto data napoví, kde je prostor pro zlepšení, např. domácnosti s vyšší domácností vzdáleností přistávají častěji nádoby se směsným odpadem, dlehodí přistávají k výstupu popelnice minimálně, zbytečně přeplicí za svoz odpadů atd. Dále tyto informace poslouží k posouzení, zda plánované změny po zavedení přinesly nějaké ovoce, dále si budeme selopati spočítat, zda náhodou zbytečně nepřeplicíme svoz odpadů a také budeme moci ocenit domácnosti, které třídí odpady a zároveň mají málo odpadů, protože např. nekupují balené vody.

Kvůli konzistenci a vypovídající hodnotě dat nebudou popelnice bez kódu svaženy!

Cílem evidování nádob není kontrola jednotlivých domácností, kdo dává moc popelnici, ale sběr dat, na jejichž základě bude možné občany ocenit a činit rozhodnutí pro následnou optimalizaci systému!

Pokud Vás zaváděné změny zaujaly a není Vám vše jasné, doporučujeme požad MOJE ODPADKY. V pořadu je celkem pěkně a hlavně srozumitelně vysvětlena problematika odpadů. Pořad najdete na Youtube nebo na Facebooku.

• Jedlý olej a tuk

1. Jedlý olej a tuk sbírejte samostatně do PET lahvi o minimálním objemu 2 litry (šim větší objem, tím líp).

VELKOBJEMOVÉ ODPADY Z DOMÁCNOSTÍ ŘÍJEN 2017

K jejich odložení využijte přistavených velkoobjemových kontejnerů.

Tyto kontejnery budou přistaveny následovně:

13. 10. Malá Morava, u pomníku od 10:00 do 18:00 nebo do naplnění.
14. 10. Sklené, autobusová zastávka od 10:00 do 15:00 nebo do naplnění
15. 10. Vysoký Potok, u obecního úřadu od 10:00 do 15:00 nebo do naplnění
16. 10. Vysoký Potok, u bytovek od 10:00 do 18:00 nebo do naplnění
17. 10. Podlesí, u radnice od 10:00 do 18:00 nebo do naplnění
18. 10. Křivá Voda, u č.p. 2 (pův. p. Fousková) od 10:00 do 18:00 nebo do naplnění
19. 10. Vojtěškov, horní parkoviště od 10:00 do 18:00 nebo do naplnění
20. 10. Vojtěškov, u bytovek od 10:00 do 18:00 nebo do naplnění
21. 10. Vysoká, parkoviště od 10:00 do 15:00 nebo do naplnění
22. 10. Vlaské, u dílen od 10:00 do 15:00 nebo do naplnění
23. 10. Zlatý Potok, autobusová zastávka od 10:00 do 18:00 nebo do naplnění

Do těchto kontejnerů patří:

- starý nábytek – např.: křesla, židle, skříně, válečny
- podlahové krytiny – např.: koberec, linolea
- sanitární keramika – např.: umyvadla, toalety
- nekompletní elektrozařízení – rozebrané lednice, televize a zbytky elektrozařízení

Do velkoobjemových kontejnerů nelze ukládat zeminy a sutě.

Upozorňujeme občany, aby odpad odkládali pouze v uvedených termínech do přistavených kontejnerů a nevytvářeli skládky na stanovištích. V opačném případě bude toto považováno za černou skládku. Fyzické osoby, které budou při vytváření černé skládky přistiženy nebo jí bude vytvoření skládky prokázáno, hrozí pokuta ve správním řízení až 10 000 korun.

NEBEZPEČNÉ ODPADY Z DOMÁCNOSTÍ KOVOVÉ ODPADY Z DOMÁCNOSTÍ ŘÍJEN 2017

K jejich odložení využijte mobilního sběru nebezpečných odpadů a kovových odpadů. Sběr nebezpečných a kovových odpadů se uskuteční dne

21. 10. 2017

Odpady umístěte na okraji vozovky nejpozději do 7:00 hodin, později nebudou odvezeny. Odvoz z ostatních míst je možný pouze po předchozí dohodě s Obecním úřadem Malá Morava.

Bude zastavovat na těchto místech: **Sklené** (komunikace kolem kapličky, parkoviště, točna autobusu), **Malá Morava** (kanceláře Farny Morava, u bytovek, u pohostinství) **Zlatý Potok** (zastávka autobusu, bývalá škola), **Vysoký Potok** (obecní úřad, bytovky), **Podlesí** (u hřbitve, u radnice), **Křivá Voda** (u domu č.p. 2 - pův. p. Fousková, **Vojtěškov** (u okláš, u bytovek, horní parkoviště), **Vysoká** (parkoviště), **Vlaské** (u domu č.p. 48 - pův. p. Unzeitigová, u dílen, u domu č.p. 4 - pův. p. Vojteschová).

V rámci mobilního sběru nebezpečných odpadů můžete odevzdat tyto druhy odpadů:

Znečištěné obaly od barev, lepidel, olejů, čistících prostředků atd.

Sorbenty, hady od oleje, olejové filtry atd.

Úpravné oleje: motorové, převodové a hydraulické oleje, brzdové kapaliny

Pesticidy, herbicidy: nepotřebované prostředky k hubení hmyzu a ochrana rostlin

Spotřební chemikálie: nepotřebované kyseliny, louhy, fotodermikálie, čistící prostředky

Pneumatiky bez disků

Použitá (nerozmontovaná) elektrozařízení: ledničky, mrazničky, pračky, televize, rádia, počítače, mikrovlnky, videa apod.

Baterie a monočlánky.

Akumulátory z osobních aut a motocyklů

Zářivky a výbojky

Léky – léky nevyužívané nebo s prošlou zárukou

V rámci mobilního sběru kovových odpadů můžete odevzdat tyto druhy odpadů:

Plechovky a konzervy od potravin, plechovky od nápojů, kovové zátky od piva a limonád, alobal, víčka od jogurtů, tuby, kovové nástroje, šrouby, hřebíky, kovové nádoby a ostatní drobný kovový odpad z domácnosti

Informace, dotazy, připomínky:

Obecní úřad Malá Morava (tel: 583 240 161, www.obecmalamorava.cz)

www.jaktrdit.cz – informace o třídění a recyklaci odpadů.

Sběr odpadů je určen pouze pro občany, není určen pro podnikající fyzické a právnické osoby.

Zájemce občany, aby zde neodkládali jiný než uvedený odpad. V opačném případě bude toto považováno za vytváření černé skládky. Fyzické osoby, které bude při vytváření černé skládky přistiženy nebo jí bude vytvoření skládky prokázáno, hrozí pokuta ve správním řízení až 10 000 korun.

Zápis ze 14. zasedání Zastupitelstva obce Malá Morava,

které se konalo dne 24. 8. 2017 v sále Kulturního domu Malá Morava

Poznámka: Tento zveřejněný Zápis je upraven (jsou zveřejněny pouze iniciály jmen a příjmení osob, které nesouhlasí s uveřejněním) z důvodu dodržení přiměřenosti rozsahu zveřejňovaných osobních údajů podle zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů v platném znění. Jména osob jsou zde uvedené s jejich souhlasem. Do úplné verze Zápisu mohou v případě potřeby na obecním úřadě kdykoli nahlédnout občané obce od 18 let věku s trvalým pobytem na území obce, fyzické osoby - vlastníci nemovitostí (staveb, bytů, pozemků) na území obce a cizí státní příslušníci, kteří mají trvalý pobyt na území obce. Jiné fyzické osoby a osoby právnické mají možnost získat informace z jednání zastupitelstva obce na základě zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

Přítomní členové zastupitelstva obce: Josef Hulín (1), Jan Kouřil (3), Antonín Marinov (4), Pavel Morong (5), Štěpán Morong (6), Karel Svoboda (7), Josef Temňák (8).

Nepřítomní členové zastupitelstva obce: Köhler Walter (2) – omluven, Tóth Martin (9).

Přítomní občané: Jan Urban, Milan Sedlačík, Pravoslav Zbořil, Irena Kouřilová, Jana Mikulíčová, Helma Köhlerová, Vlasta Mlčuchová, Jaromír Piskoř, Josef Bína.

Hlasování zastupitelů: (+) pro, (-) proti, (o) zdržel se hlasování, (x) nepřítomen.

Jednání zastupitelstva zahájil starosta obce Antonín Marinov v 16.00 hodin. Konstatoval, že je přítomno sedm zastupitelů, a tudíž je zastupitelstvo usnášení schopné. Starosta dále navrhl, aby se dnešní jednání řídilo tímto programem:

Program jednání:

1. Schválení programu jednání.
2. Určení zapisovatele z jednání.
3. Určení ověřovatelů z jednání.
4. Kontrola plnění usnesení z minulého zasedání a zpráva o činnosti obecního úřadu.
5. Provedené rozpočtové opatření starosty.
6. Rozpočtové opatření.
7. Výsledek hospodaření obce za leden až červenec 2017.
8. Mezitimní závěrka obce za leden až červen 2017.
9. Směrnice FRB.
10. Vyhodnocení dotazníkového šetření Komunitní dům.
11. Pravidla pro třídění odpadů.
12. Smlouva o dílo Kašna na Podlesí.
13. Převod práv zakladatelů MAS Horní Pomoraví.
14. Zadání změny č. 1 územního plánu obce.
15. Volba přísedícího u soudu.
16. Příkazní smlouva na provozování vodovodu.
17. Souhlasy se stavbami
18. Výběrová řízení na opravy a nákup majetku
19. Žádost o prodej pozemků.
20. Úprava rozpočtu MŠ.
21. Žádost o pronájem pozemků.
22. Diskuze.
23. Závěr jednání.

1. Schválení programu

01/14/2017: ZO schvaluje program jednání.
Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

2. Jmenování zapisovatele z jednání

Starosta jmenoval zapisovatelem z jednání pana Karla Svobodu.

3. Jmenování ověřovatelů zápisu

Starosta obce jmenoval ověřovatelem zápisu pana Jana Kouřila a pana Josefa Temňáka.

4. Kontrola plnění usnesení z minulého zasedání

Starosta seznámil přítomné s plněním usnesení z minulého zasedání, se zprávou o činnosti obecního úřadu.

ZO bere na vědomí zprávu o plnění usnesení.

5. Provedená rozpočtová opatření starosty

Starosta obce seznámil zastupitele s opatřeními č. 13, 20, 21 a 22/2017, kterými starosta schválil a provedl rozpočtová opatření č. 100003-100006/2017 v jeho působnosti. Kompletní znění opatření je přílohou č. 1 tohoto zápisu. Dále informoval o ostatních opatřeních č. 11, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 19 a 23/2017 provedených v jeho působnosti. Do diskuze se nikdo nepřihlásil.

ZO bere na vědomí provedená opatření.

6. Rozpočtové opatření

Zastupitelstvo obce projednalo rozpočtové opatření č. 200002/2017, včetně důvodové zprávy. Rozpočet byl navýšen v příjmech i výdajích o 1.248.608,- Kč podle jednotlivých kapitol. Kompletní znění rozpočtových změn je v příloze č. 2 tohoto zápisu. Do diskuze se nikdo nepřihlásil.

02/14/2017: ZO schvaluje rozpočtové opatření č. 20000/2017.

Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

7. Výsledek hospodaření obce za období leden až červenec 2017

Starosta Antonín Marinov seznámil přítomné s výsledkem hospodaření obce v uvedeném období. Do diskuze se nikdo nepřihlásil.

ZO bere na vědomí zprávu o výsledku hospodaření obce v období leden až červenec 2017.

8. Mezitimní závěrka obce za leden až červen 2017

Starosta Antonín Marinov seznámil přítomné s mezitimní účetní závěrkou podle vyhlášky č. 220/2013 Sb. Do diskuze se nikdo nepřihlásil.

ZO bere na vědomí zprávu o mezitimní účetní závěrce obce za období leden až červen 2017.

9. Směrnice FRB

Starosta seznámil přítomné s tím, že obec má zřízený fond rozvoje bydlení, který upravuje poskytování půjček na opravy, modernizaci a rozšíření bytového fondu ve vlastnictví fyzických na území obce Malá Morava. Do 31. 11. 2016 nespádaly úvěry na bydlení do působnosti původního zákona o spotřebitelském úvěru. Podle nového zákona je situace jiná. Obce ovšem mohou využít výjimku danou zákonem v § 5 odst. 1 písm. d), respektive odst. 2, která umožňuje i nadále poskytovat úvěry ve zjednodušeném režimu, ve veřejném zájmu a to bezúplatně, nebo s úrokovou sazbou nižší než je na trhu obvyklé. Průměrné úrokové sazby jsou dle ČNB v roce 2017 (stavební spoření) od 3 do 4 %. Záměrem návrhu aktualizace pravidel pro poskytování půjček je snížení úrokové sazby z 5 % na 2 %, v případě půjčky na likvidaci živelné události (90.000,- Kč až na 6 let) na 1 %. Dále jsou navrženy drobné změny ve výši půjček. Starosta informoval, že vzhledem k platnosti nového zákona ještě nebyla vyplacena půjčka panu K. T. Proběhla všeobecná diskuze. Starosta nechal o návrzích hlasovat.

03/14/2017: ZO schvaluje směrnici č. 2/2017 Pravidla pro tvorbu a použití účelových prostředků „Fondu rozvoje bydlení Obce Malá Morava“.

Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

04/14/2017: ZO revokuje usnesení č. 2017/12/07 ze dne 2. 3. 2017 a schvaluje poskytnutí půjčky z Fondu rozvoje bydlení podle směrnice č. 2/2017 Pravidla pro tvorbu a použití účelových prostředků „Fondu rozvoje bydlení Obce Malá Morava“ panu K. T., a to částku 90.000,- Kč.

Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

10. Vyhodnocení dotazníkového šetření Komunitní dům

Starosta informoval přítomné o situaci okolo výstavby komunitního domu pro důchodce. Výstavba těchto domů je dotačně podporována ze státního rozpočtu. Nejedná se ovšem o klasický dům důchodců s ošetrovatelskou či pečovatelskou službou. Komunitní domy slouží k poskytování

EVROPSKÁ UNIE
Fond soudržnosti
Operační program Zdravý kraj

Místní akční skupina

Díky kotlíkové dotaci můžu v naší obci i já lépe dýchat.

Olomoucký kraj

si Vás dovoluje pozvat na informační semináře k dotačnímu programu

KOTLÍKOVÉ DOTACE V OLOMOUCKÉM KRAJI II.

- Jste vlastníkem/spoluovlastníkem rodinného domu na území Olomouckého kraje a zvažujete výměnu stávajícího kotle na pevná paliva s ručním přikládáním za nový ekologický šetrnější zdroj vytápění?
 - Zajímají Vás podmínky, za kterých je možné o kotlíkovou dotaci požádat?
 - Rádi byste získali informace o výši možné podpory a způsobu jejího vypláčení?
- Využijte nabídky Olomouckého kraje a zúčastněte se některého z informačních seminářů, na kterých bude představen dotační program, prezentována žádost, způsob jejího vyplnění a další potřebné informace. Budete mít také možnost vznést své dotazy a individuálně konzultovat problematiku kotlíkových dotací.**

Semináře budou pořádány v níže uvedených termínech a městech Olomouckého kraje vždy od 13:00 do 16:00 hod.

Dotiční program naleznete na webových stránkách Olomouckého kraje
www.kr-olomoucky.cz/kotlikovedotace, v sekci
Dotační program Kotlíkové dotace v Olomouckém kraji II. (2017 - 2020)

Účast na seminářích je bezplatná.

Dotiční program je vyhlášen v rámci projektu Olomouckého kraje „Snížení emisí z lokálního vytápění rodinných domů v Olomouckém kraji II.“ realizovaného v rámci Operačního programu Životní prostředí 2014 - 2020 (Prioritní osa 2, Specifický cíl 2 I).

TERMÍNY A MÍSTA KONÁNÍ SEMINÁŘŮ

Město	Místo konání	Termín konání
Konice	Zámek Konice, zasedací místnost v 1. patře, Kostelní 46, 798 52 Konice	20. 9. 2017
Hranice	Zámecký klub Hranice, Pernštejnské náměstí 1 (nad zámeckou zahradou), 753 01 Hranice	25. 9. 2017
Unčov	Městské kulturní zařízení Unčov, malý sál, Moravské náměstí 1143, 783 91 Unčov	26. 9. 2017
Jeseník	Městský úřad Jeseník (budova IPOS), velká zasedací místnost, Karla Čapka 1147/10, 790 01 Jeseník	27. 9. 2017
Zábřeh	Střední škola, Základní škola, Mateřská škola a Dětský domov Zábřeh, Sušilova 40, 789 01 Zábřeh	2. 10. 2017
Šternberk	Kulturní dům Šternberk, konferenční sál, Masarykova 307/20, 785 01 Šternberk	3. 10. 2017
Prostějov	Městské divadlo v Prostějově, přednáškový sál, Vojtěchovo nám. 218/1, 796 01 Prostějov	4. 10. 2017
Konice	Zámek Konice, zasedací místnost v 1. patře, Kostelní 46, 798 52 Konice	5. 10. 2017
Němčice nad Hanou	Kino Oko, Palácového nám. 25, 798 27 Němčice nad Hanou	9. 10. 2017
Mohelnice	Mohelnicé kulturní a sportovní centrum, s.r.o., Malý sál - Kino, Lazebnická 974/2, 789 85 Mohelnice	10. 10. 2017
Lipník nad Bečvou	Kulturní dům Echo, společenský sál, Novosady 1380, 751 31 Lipník nad Bečvou	11. 10. 2017
Moravský Beroun	Výchovné vzdělávací centrum, kinosál, Nádražní 373, 793 05 Moravský Beroun	12. 10. 2017
Šumperk	Městský úřad Šumperk, velká zasedací místnost, Jeseničská 31, 787 01 Šumperk	16. 10. 2017
Přerov	Magistrát města Přerova, zasedací místnost - divoňův trakt v 1. patře, Smečtanova 7, 750 02 Přerov	17. 10. 2017
Litovel	Městský klub Litovel, koncertní sál, nám. Přemysla Otakara II. 753, 748 01 Litovel	18. 10. 2017

OLŠOVÁČEK®

PŘÍLOHA PRO DĚTI

*Milé děti,
prázdniny utekly, ani nevíte jak, a znovu vám začala škola. Je třeba si znovu uvědomit, až budete na zastávce čekat na autobus, že silnice není louka ani místo pro skopičiny. Svým nezpovědným chováním byste mohli ohrozit nejen sebe, ale i druhé. Vy to ale určitě víte a proto si na místo dopravní výchovy raději povíme něco o tom, jak vznikl internet.*

Víte, jak vznikl internet?

Bez internetu si podstatná část lidské populace život nedokáže představit. Přitom to není starý vynález – o masovém rozšíření mezi veřejností se dá mluvit někde kolem poloviny 90. let. Víte, kde a jak internet vznikl?

Původně vojenský projekt

Úplně první myšlenky na propojení jedinců a možností sociální interakce přes počítačovou síť pochází z roku 1962, kdy J. C. R. Licklider sepsal své myšlenky „Galaktické sítě“, která velmi připomínala dnešní internet.

Základy internetu byly pomalu pokládány v průběhu celých šedesátých let, kdy mnoho vědců přicházelo s novými teoriemi a postupy. Nemalý podíl na celém vývoji měla i americká výzkumná organizace ARPA (později DARPA – (Defense) Advanced Research Projects Agency), ve které Licklider pracoval. Podle ní se také jmenovala první opravdová síť a předchůdce internetu – ARPANET, jejíž oficiální spuštění bylo roku 1969.

První zprávu přes ARPANET poslal student Charley Kline 29. října 1969 z University of California do Stanfordského výzkumného institutu. Zajímavostí je, že se pokusil odeslat slovo „login“, ale po prvních dvou písmenech systém spadl, takže první zpráva, která kdy prošla přes „internet“, bylo pouhé „lo“.

ARPANET propojoval především univerzity a vládní subjekty. Jak název napovídá, celou dobu byla síť provozována americkou vládou a tím bylo také dané její možné využití, které

bylo omezené pouze na výzkumnou činnost. Sice se tolerovala určitá míra přátelské konverzace, ale například prosazování jakýchkoliv politických názorů bylo nelegální.

Postupné rozšiřování po univerzitách

Síť se dále rozšiřovala, každý měsíc o několik dalších univerzit nebo vládních zařízení. První neamerické zařízení v síti byl NORSAR (Norwegian Seismic Array) – zařízení v Norsku určené pro detekci zemětřesení a jaderných výbuchů.

V roce 1986 DARPA přestala mít zájem na provozování sítě, a tak ji předala organizaci NSF

Skličko – chlapec ze sklárny

Jednou dávno, když ještě fungovala sklářská huť ve Sleném, tam žil chlapec, kterému se jinak neříkalo než Skličko. Nikdo ani pořádně nevěděl, jak se jmenuje doopravdy. Byl to sirotek. Rodiče mu dávno umřeli, a bylo jedno, jestli se jedná o užitkovou, nebo o ozdobnou věc – se prodalo docela rychle. Ale ve Skleném bylo snad všeho dost, jen peněz se zdejšími lidem nedostávalo. Říkávalo se, že ve Skleném je hodně kamení na polích, hodně bíd, hodně nouze a hlavně také hodně dětí. Děti byly snad v každé zdejší chalupě. Dokonce i místní pan učitel sám měl pět dětí a měl se co ohánět, aby je uživil.

Zdejší lidé pracovali jako lesní dělníci v lese, nebo jako drobní zemědělci na polích. Několik rodin pracovalo také v místní sklárně. Jejich domky stály těsně u sklárny, nalepené jeden na druhý.

Ale větší sedláci zde byli jen dva. Z toho jeden z nich býval obvykle starostou. Pak ještě kovář, hospodský a obchodník v jednom, místní hajný a učitel. Hajný bydlel na místní hájence, která stála na konci Skleného až u lesa. Učitel zase bydlel na dolním konci Skleného, přímo ve škole. Kostel zde pro chudobu nebyl. Farář nebo jáhen sem docházeli z fary z Malé Moravy. Jednou týdně na výuku náboženství do školy a jinak podle potřeby farníků. Ale byla zde větší kaple, kde se každou neděli sloužily bohoslužby. Dovnitř do kaple se vešla jen část občanů. Ostatní při bohoslužbě stávali venku před kaplí.

(National Science Foundation) a síť byla přeměněna na NSFNET. Následovalo několik dalších změn a proměn a až v roce 1995 byly páteří sítě NSFNET o rychlosti 45 Mbit/s nahrazeny prostředky komerčních poskytovatelů. Tím byla zcela původní síť začleněna do současného internetu a jako samostatný subjekt zanikla.

Dědictví ARPANETu

Možná si myslíte, že náš internet je ARPANETu velmi vzdálený, ale pravděpodobně pro vás bude překvapením, že stejné myšlenky, s jakými ARPANET začínal, fungují dodnes. Jedná se především o koncept paketově orientované sítě, kde provoz funguje na bázi posílání a směřování různých paketů. Na principu paketů a jejich směřování fungují dnes téměř všechny globální sítě.

Druhým důležitým prvkem je protokol TCP/IP. Datum jeho vzniku nelze přesně určit, jelikož se vyvíjel společně s ARPANETem pod různými názvy. Největší rozvoj přišel v 80. letech. V roce 1982 protokoly TCP/IP standardizovala americká armáda pro své počítače a v následujících letech se postupně dostávaly i do komerční sféry. A odkud se vlastně vzal název „Internet“?

Poprvé se objevil v RFC 675 v roce 1974 jako zkratka ze slova internetworking. Všeobecně se pro velkou TCP/IP síť začal používat název Internet v době, kdy se ARPANET sloučil s NSFNET. Název se uchytil a stalo se z něj synonymum pro globální počítačovou síť – Internet.

dstupnyinternet.cz

třeby pomohl s úklidem, případně odklízěl sníž před vchodem do sklárny, když jej bylo moc. Ale jeho hlavní povinností bylo každý den kontrolovat a doplňovat vodou džbery (takové větší kýmle), kde se zchlazovaly dřevěné formy na skleněné výrobky a mádla na tvarování skla. Voda hned byla při ruce, protože sklárnu obtékal místní potok. Vody v něm bývalo vždycky hodně. Voda byla vždycky čistá, pitná a dobrá, ale strašlivě studená, a to i v létě, když bylo velké horko. Také v každé zátočině potoka se vždycky udělala tůňka, kde se dalo v létě i vykoupat, když byla velká parna. V těchto tůňkách se také právalo prádlo. Vždy na kraji tůňky měly ženské udělané dřevěné lavičky, aby se jim to prádlo při praní nešpinilo, nebo aby nepadalo do vody, nebo do bláta.

Ale co hlavně Sklíčka zajímalo nejvíce, ve vodě žili krásní pstruzi – lipani. U sklárny byly takové tůňky hned dvě. Na potoce, který zde býval spíše jako horská bystřina a bývalo v něm dvakrát tolik vody než dnes, si skoro pořád hrály malé děti. Na každém kousku potoka klapávaly malé mlýnky, nebo jiné dětské hračky. Také si na potoce děti pouštěly lodičky. Obvyčejně si je sami udělaly z kůry, nebo z nějakého odstěpku dřeva.

Takto si hrával i Sklíčko, když byl ještě malý chlapec a žili jeho rodiče, kteří také pracovali ve sklárně a bydleli v nájemním domku od sklárny. Protože se mu líbily odlesky ve vodě od slunce, tak jim říkával sklíčko. No a to mu pak zůstalo jako přezdívka.

V huti a u potoka byl pořád. Jen pan učitel nadával, že také musí do školy. To se mu moc nechtělo. Ale občas musil. To když si na něj a jeho nechození do školy stěžoval pan učitel farář. Ten chodil do Skleného z Malé Moravy na výuku náboženství a také si všiml, že Sklíčka ve škole vidí málokdy. S panem farářem to nahlásili starostovi a ten slíbil, že zařídí v docházce do školy u všech místních dětí nápravu.

Ale náprava se nekonala. Bylo to pořád stejné. Děti, a tím pádem i Sklíčko, chodily do školy jen občas. Vždy podle toho, když již doma nebyly potřeba, což bylo málokdy. Jednak chodily celý

Ještě jednou všechno nejlepší, „medvěde“! Netradiční dárek k nedávným sedmdesátinám pana Františka Špičky. Foto Kamila Tóthová

Obec Malá Morava ve spolupráci s TJ Sokol Malá Morava,
pořádá v pátek 17. listopadu 2017 od 19:30 hodin
v kulturním domě na Malé Moravě

TANEČNÍ ZÁBAVU

Je pro Vás připravena bohatá tombola, občerstvení a zvěřinový guláš.
K tanci a poslechu hraje Protektor.
Vstupné 50 korun. Jste všichni srdečně zváni.

rok pomáhat do lesa na lesní práce. Taky chodily na pole pomáhat s polními pracemi rodičům. Ale hlavně z jara a na podzim chodily na pole vysbírávat kamení a nosit je na hromady. Pásly chovaná zvířata, nosily do domu klestí a šišky na otop, listy na podestýlku, sušily seno na zimu, trávu pro králiky a plnily řadu dalších povinností. Sbíraly také v lese lesní plody, hlavně borůvky, ale i maliny, ostružiny, jahody a podobně. Sklíčko s tím pomáhal i dětem sklárnských dělníků a dělnic. Navíc donášel při práci v huti sklářům pití, což byla místní dobrá voda, nebo kozi mléko. Také měl na starost sklad nasekaného tvrdého dřeva a dřevěného uhlí, které odebíral od uhlířů pro roztápění ve sklářské peci. Takže jak vidíme, měl se náš Sklíčko co ohánět a v huti nebyl zbytečně.

Ale nejraději býval u své oblíbené tůňky u potoka. Dokrmoval si zde pstruhy, které pak chytal a dělal si je nad ohýnkem sám pro sebe. Hned vedle něj si hrávaly malé děti tak, jako on si v mládí také hrával sám s ostatními dětmi. Díval se na ně, na jejich hry, a vzpomínal na své dětství. On sám byl již vytáhlý chlapec. Spíše hubený, měl modré oči, zrzavé vlasy a obličej měl samou pihu. Lidé z huti jej měli rádi.

Mezi dětmi si pod sklárnou na potoce hrávala i malá Bety. Jmenovala se sice Alžběta, ale všichni jí říkali Bety. Bylo to takové malé nezbedné blondaté děvčátko, co mělo asi čtyři roky. Také si ráda pouštěla po vodě lodičky. Býval to jen kousek kůry, ale pro Bety to byla ta nejkrásnější lodička.

Jednou se jí lodička kousek nad tůňkou zastavila o kámen v potoce a nechtěla plavat dále. Stále se točila ve vodním víru dokola. Jak se Bety nakláníla a chtěla lodičku pomoci v plavbě, tak se překotila a spadla do vody. Ale tak nešťastně, že rovnou do hluboké tůňky. Neuměla plavat, a tak se plácala a křičela o pomoc. „Hilfe, hilfe!“ (německy Pomoc, pomoc!). Ale jak z udělení nikde nikdo. Až ji zahlédl jeden malý chlapec a utíkal do huti pro pomoc. Cestou křičel, že se Bety topí.

Zrovna šel Sklíčko pro vodu. Nechal putýnku na vodu být a hned věděl, kam má jít Bety pomoci.

Co krok, to skok, a byl u Bety v tůňce také. Ale on byl větší a měl sílu, a tak ty vodní proudy a peřeje snadno překonal a Bety vytáhl ven z vody. To se již ženské vyřítily s výkřiky hrůzy ze sklárny ven také na pomoc malé Betynce. Chlapi od rozpracovaného skla nemohli hned odejít. Ale to jim již naproti šla Betyнка celá mokrá i s mokřým Sklíčkem. Ve sklárně se usušili a dostali hned něco na zub, což byl hrnek mléka a kousek chleba.

Správce sklárny jak se o události dověděl, tak se, jak se říká, prásknul přes kapsu a koupil Sklíčkovi nové šaty a boty. Ale že je může nosit jen do kostela, nebo do školy. Na obvyčejné nošení mu donesl obnošené šaty, co zakoupil od obchodníka a staré škrpály s kabátem na zimu k tomu. Ženské měly Sklíčka ještě raději. Také chlapi na něj nedali dopustit. Správce byl rád, že se v huti nestalo neštěstí. Říkával, že Sklíčko přináší do huti štěstí. Sklíčkovi slíbil, že jak povyroste, bude u něj také sklářem.

A Betyнка? Ta se od Sklíčka, když byl u potoka, ani nehla. Měla jej spíše za staršího bratra, i když těch vlastních měla již sama pět.

Ludvík Vrána

Omluva

Občas se mi něco „opravdu povede“, tak jako třeba v posledním čísle Devítky. V příspěvku věnovaném České menšinové škole na Malé Moravě jsem na straně 15 tvrdil, že panu zatímnému učitelu Josefu Kotýnkovi byl dekretem „...měsíční plat včetně příplatku ředitelského stanoven na 11 574 Kč po zákonitých srážkách...“.

Jelikož se dál zmiňuji o ročních příplatcích, pozorného čtenáře jistě napadlo, že v případě jeho mzdy se jednalo také o položku roční, nikoli měsíční. Ani za první republiky na tom pedagogové nebyli zase tak dobře.

Za tento nechtěný překlep se velmi omlouvám.

Arnošt Juránek

Naši jubilanti

V červenci oslavil 70 let

pan František ŠPIČKA.

V srpnu oslavila 80 let

paní Růžena FISTROVÁ

a 65 let

pan Miroslav CEH.

V září oslavila 75 let

paní Jana AUERSWALDOVÁ

a 65 let

paní Helena MORONGOVÁ.

Milé čtenářky,

v dnešním vydání Heřmánku si něco řekneme o jedné speciálních potravinách, které ve světě nabývají na popularitě. Mnoho odborníků se zabývá tím jak zachránit Zemi, protože ubývá zemědělské půdy a vody, ale naopak přibývá jejich obyvatel. Netušíte, kterou potravinu máme na mysli? Jde o ty nejmenší živočichy. Občas je hubíme, abychom zachránily úrodu. Ano, možná jste to doposud nevěděly, ale různý hmyz a housenky jsou bohatým zdrojem bílkovin a v mnoha zemích vítanou lahůdkou. Že je vám něco takového nadmíru protivné a představa hmyzu jako potraviny nepředstavitelná? Vidíte, a přitom už dnes hmyz v potravinách konzumujete, ať už v jogurtech či salámech s přísadou E120.

E120 - Košenila, kyselina karmínová, karmíny

Použití

Využívá se jako barvivo do cukrovinek, mléčných výrobků, džemů, instantních polévek, různých nápojů, žvýkaček, kompotovaných třešní, oplatek, dortových směsí a do mnoha dalších potravin. Dále ve farmaceutickém průmyslu zvláště ve výrobě potahovaných tabletek, v kosmetice jako přísada rtěnek, očních stínů, šamponů, rtěnek, umělých barev. Také v tex-

tilním průmyslu, v krmivech pro zvířata či ve fotografiích.

Výroba

Získávané extrakcí z vysušených těl samiček hmyzu Dactylopius Coccus, která žije na kaktusech v Peru, na Kanárských ostrovech i na dalších místech. Košenilu je potřeba velmi často konzervovat benzoanem sodným (E211). Karmín je pak přečištěné barvivo vyrobené z Košenily.

Štír, cvrček, nebo housenka. Hmyz je jídlo budoucnosti

Pokrmy z brouků? Většinu lidí se při takovém pomyslení roší čelo. Ovšem požívání například housenek je pro obyvatele některých zemí naprosto samozřejmost. Jak se na tuto problematiku díváme v Česku?

Pro české příznivce existuje také řada variant kterák ochutnat hmyz. Tyto speciality můžou zájemci potkat na nejrůznějších foodfestech, nebo při pravidelných hmyzích dnech v pražské ZOO.

Existují i specializované stránky, které veřejnosti nabízí hmyzí recepty. Pokud se ovšem rozhodnete připravovat broučky doma, chce to velkou obezřetnost. Ne všechny druhy jsou jedlé. Lidé by měli zvážit nákup od farem, které se zaměřují na produkci jedlého hmyzu. Vzhledem k osídlenosti planety se tyto pokrmy začínají označovat za jídlo budoucnosti.

Na celém světě existuje 1 400 jedlých druhů. Pikantní také může být, že i tradiční česká kuchyně zná hmyzí pokrmy, například polévku z ponrav a chroustů. U nás se konzumují především brouci – potemník brazilský, moučný a stájový, rovnokřídlí – cvrček stepní a domácí, saranče stěhovavé a pustinné i někteří šváby. Pokud konzument dostane chuť na motýly a můry, je zapotřebí vědět, že jsou z většiny chráněni. V tomto případě se jedí hlavně kukly a larvy.

Oproti tomu v Burkině Faso je běžné požívání housenek. „Housenky jsou až z 60 procent tvořeny z bílkovin,“ říká Kahito Hien, který vlastní housenkovou farmu. „Jsou jedním z nejvýživnějších jídel v Burkině Faso,“ citoval Hiena server listu The Guardian.

Hienova společnost FasoPro se zabývá zkou-

Mandelinka bramborová může být na jídelníčku třeba s bramborovou kaší (mysleno s úsměvem na rtu). Foto Karolína Mahelová

Cvrček na másle

Vybíráme pouze nedospělé jedince (bez křídel). Ty z nádoby vysypeme na 1 až 2 vteřiny do vroucí vody. To nám pomůže, aby se omyli a vyprázdnili. Okapeme vodu a vysypeme na rozehřáté máslo. Smažíme minutu, dvě.

Saranče

v sezamovém trojobalu

Saranče spaříme, obalíme v těstíčku z vajec, soli a koření, poté ve strouhance, kterou smícháme se sezamovým semínkem. Vložíme do rozehřátého oleje a smažíme dozlatova.

Črty z moravských dějin

Výzva k občanům Moravy a části Slezska

V současné době je možno pozorovat jevy, které dokazují, že občané řady historických území v Evropě se snaží o obnovu staleté samosprávy své země, snaží se o obnovu takové společnosti, která by umožnila, aby si domácí obyvatelstvo rozhodlo o vlastních záležitostech samo, bez diktátu takzvaných národních států a nadnárodních uskupení. Bude mezi taková historická území patřit i naše Morava?

Po vítězství v demokratických volbách v roce 1948 v tehdejší Československu začala Komunistická strana realizovat rozbití tisícileté samosprávy Moravy. Sami komunisté otevřeně přiznávali, že jejich snaha je vedena obtížnou kontrolovatelností této země. Namísto zemského zřízení tak bylo uzákoněno ve vnitrostátním uspořádání republiky s působností od 1. 1. 1949 uspořádání krajské. Toto uspořádání naprosto nebralo v úvahu přirozenou spádovost a tradice jednotlivých oblastí v Čechách a na Moravě, ignorovalo i tisíciletou podobu zemské hranice mezi oběma zeměmi.

Sama Komunistická strana později revidovala rozhodnutí svých činitelů vytvořit na území tehdejšího Československa devatenáct krajů (známých též jako „gottwaldovské kraje“), z toho pět na Moravě. A to pro jejich problematickou funkčnost. V roce 1960 byla nařízena reforma krajského zřízení a počet krajů byl snížen na deset – z toho na historickém území Moravy a Slez-

ska zůstaly dva: Severomoravský a Jihomoravský. Česká republika obnovila na území Moravy, Slezska a Čech v rámci své vnitrostátní správy právě ony gottwaldovské kraje z let 1948 až 1960. Faktickým převzetím krajského zřízení z období totalitního režimu se tak přihlásila ke snaze pokračovat v totalitním způsobu řízení centralizovaného státu. Současné krajské zřízení v ČR téměř kopíruje hranice krajů po roce 1948, samozřejmě s tvrzením, že na rozdíl od totalitního režimu nikoliv kvůli snadnému dohledu a kontrole, ale kvůli umožnění rovnoprávného a spravedlivého zapojení všech oblastí republiky do demokratického vývoje státu. Při tom už samotné dělení většího celku na malé oblasti, nerespektující přirozený vývoj, je typickým znamením pro direktivní nedemokratické řízení z jednoho centra, které nutně vede k nerovnoměrnosti vývoje v různých oblastech státu. Že je následně takové prostředí živnou půdou pro klientelismus, korupci, zneužívání moci atd. zákonitým doprovodným jevem, poznáváme všichni. Dokonce je nám podsouváno, že v dnešním světě, pohrdajícím morálními zásadami našich předků, je to jev, se kterým se máme naučit žít, kterému se máme přizpůsobit.

Pravidelně zveřejňované údaje Eurostatu prokazují, jak obyvatelé Moravy a Slezska na centralistické vnitrostátní zřízení České republiky doplácí: Hrubý domácí produkt na jednoho obyvatele v historickém území Čech je na úrovni 91 % evropského průměru (na tomto vysokém čísle se samozřejmě podílí především Praha), hrubý domácí produkt na jednoho obyvatele někdejší země Moravskoslezské činí 72 % evropského průměru (údaj z roku 2014). V ekonomické struktuře českého státu nalezneme podstatné rozdíly i v oblasti příjmů občanů na Moravě, v Čechách a v Praze samotné nebo v oblasti investiční. Srovnání ekonomické síly obyvatel na Moravě a v Čechách dopadá tragicky.

Morava se jako celek nemůže „demokraticky“ podílet na případných opatřeních ke zlepšení

vedené situace, protože rozparcelování jejího území na kraje téměř znemožňuje jednotné vystupování země.

Krajské zřízení také napomáhá snahám centra o vytváření dojmů, že Česká republika je unitárním státem, tedy republikou, obývanou pouze Čechy. Touto iluzí je následně obhajována skutečnost, že děti se ve školách učí pouze české dějiny a ne moravské, že se moravská kultura vydává za českou a že osobnosti z Moravy jsou vydávány za „velké Čechy“. Z dějinných souvislostí vyplývá jednoznačně, že neshody mezi Moravany a Čechy vznikají tehdy, když se česká strana snaží o asimilaci Moravanů do českého národa a území Moravy se snaží vydávat za jednu ze součástí české kotliny. Reprezentace českého státu, státní úřady a instituce i oslavované „osobnosti“ veřejného života jakékoli požadavky na návrat k osvědčenému zemskému uspořádání státu před rokem 1918 (nebo alespoň 1948), vznášené z Moravy, označují okamžitě za nacionalismus, separatismus, radikalismus, snahu o rozbití našeho milovaného státu, straší občany přízrakem Balkánu, atd.

Zde je na místě připomenout slova Doc. JUDr. Jiřího Bílého, Ph.D. z katedry teorie práva a právních dějin Právnické fakulty VP v Olomouci: „...Vlivem centralismu došlo ve dvacátém století k omezení zemské samosprávy a v roce 1949 k jejímu úplnému zničení. Ztráta moravské samosprávy, respektive historické státnosti Moravy, vedla k úpadku moravské společnosti. Je to pozoruhodný jev, neboť při pádu států i regionů máme zřejmý ohlas. Ale Morava jako by umírala tiše, bez zájmu sousedů i často vlastního obyvatelstva zaslepeného dobovými ideologiemi...“

Příslušníci zapsaného spolku Moravský národní kongres, členu neformálního sdružení Moravský kulatý stůl, vyvíjí již delší dobu snahu o rozpravu k uvedenému záležitosti s ústavními činiteli České republiky, s odbornými institucemi i s představiteli politických stran. Bez úspěchu. Pokud vůbec obdrží odpověď na zasláný písemný materiál, pak jsou obsahem zdvořilé odpovědi neustále opakované fráze o rovnoprávnosti všech obyvatel, společné řeči, demokracii a lidských právech. Výjimečně se objeví slib, že zasláný materiál bude postoupen k projednání (jakoby měl být naplněn výrok zesnulé herečky Heleny Růžičkové „Moraváci jsou na sliby zvyklí“).

Za těchto okolností se před časem Moravský národní kongres s informacemi o stavu země Morava a obyvatel Moravanů obrátil do zahraničí – na orgány Evropské unie. Odpověď nepřišla okamžitě. Avšak 30. května letošního roku byl z Rady Evropy jménem prezidentky Výboru místních a regionálních samospráv doručen dopis s oznámením, že materiál od Moravského národního kongresu Výbor projednal. Příští rok přijedou do České republiky zpravodajové monitorovací sekce Výboru. Je proto vhodné připravit co nejvíce dokumentace k uvedené problematice. Už nyní je nashromážděno relativně dost materiálů. Přes to si dovoluji členové Moravského národního kongresu a spolupracujícího spolku Mladí Moravané požádat všechny občany (nejen na Moravě) o poskytnutí dalších dokumentů. Žádost s kontaktní adresou je obsahem přiložené výzvy.

Na letošní pouti ve Vojtíškově zahrála dechovka.

Foto Kamila Tóthová

Milan Trnka

Krémová dýňová polévka

Ingredience: 500 g dýně Hokaido, 30 g másla, 1 cibule, sůl, mletý černý pepř, 3 lžice smetany, 1 litr zeleninového vývaru.

V hrnci rozpuštíme máslo a osmažíme na něm nadrobno nakrájenou cibulku až změkne. Pak přidáme oloupanou a na kousky nakrájenou dýni, ze které jsme vybrali semínka, zalijeme vývarem a přikryté pokličkou vaříme 25 minut. Nyní polévku odstávíme a necháme vychladnout.

Po vychladnutí polévku důkladně rozmixujeme. Znovu postavíme na plotnu, přidáme smetanu, špetku mletého pepře, zamícháme a podle chuti osolíme a necháme krátce prohřát.

K polévce můžeme podávat krutony osmažené na olivovém oleji, nebo opražená dýňová semínka. Jednotlivé porce na talíři také můžeme posypat nakrájenými zelenými bylinkami.

Sladké kondenzované mléko

Příprava sladkého kondenzovaného mléka v domácích podmínkách.

Ingredience: 480 g sušeného mléka, 400 g krupicového cukru, 55 g margarínu, 350 ml vroucí vody.

V mixéru umixujeme horkou vodu spolu s margarínem a cukrem. Mixujeme tak dlouho, až se nám cukr úplně rozpustí. Přidáme po částech sušené mléko a opět směs promixujeme.

Doporučení: Příliš husté mléko můžeme mírně rozředit vodou.

Bramborák s cuketou pečený v troubě

Ingredience: 500 g brambor, 500 g cukety, 0,5 lžičky mletého pepře, 7 stroužků česneku, 4 vejce, 6 lžic polohrubé mouky, 2 lžičky majoránky, sůl.

Oloupané cukety nastrouháme, stejně tak i oloupané syrové brambory. Přebytkovou vodu slijeme. Přidáme utřený česnek, mouku, sůl, majoránku, vejce a mletý pepř. Vše důkladně zamícháme a na plechu s pečícím papírem připravíme bramboráky. Pečeme v troubě předehřáté na 180 stupňů asi půl hodiny. Hned po upečení podáváme.

30. ROČNÍK VÁS ZVEMĚ NA
TALK SHOW
ZBIGNIEWA CZENDLIKA
**POSTEL
HOSPODA
KOSTEL**
Součástí pořadu je vstoupamiada stejnojmenné knihy.
která se koná dne 5.10.2017 od 16:00 hod.
v Domě kultury Hanušovice.
Předprodej vstupenek v hodnotě po 50,- Kč
v TIC Hanušovice.

Otázkem Talk show "Postel hospoda kostel" je vyprávění příběhu ze života osobního, svědků a jeho života...
podané humorem, jasně a vtipně.

Obec Malá Morava a Římskokatolická farnost
Malá Morava si Vás dovoluji pozvat
na
poutovou slavnost
v kapli Panny Marie Růžencové ve Vysokém Potoku
v sobotu 7. října 2017 v 10:00 hodin
Občerstvení a hudba zajištěna
Jak se dostanete ke kapli?

OBEC MALÁ MORAVA VÁS ZVE NA
PROGRAM:
15.00 - ZAHÁJENÍ
VYSTOUPENÍ DĚTI
Z MŠ MALÁ MORAVA
15.15 - ZÁBAVNÝ PROGRAM
PRO DĚTI S ČÍTEM
A MIKULÁŠEM
17.00 - SLAVNOSTNÍ ROZSVÍCENÍ
A ZPĚVÁNÍ POD VĚTVICÍMI
STROMEM S DEKORACÍ
PĚVECKÝM SBOREM
Z BOHOŘOVCŮ
18.00 - HRAJE SKUPINA
PROTEKTORŮ

PÁTEK
1.12
2017
15:00 HODIN
U ČERECNÍHO
ÚŘADU

ROZSVÍCENÍ
VÁNOČNÍHO
STROMU
OBČERSTVENÍ
ZAJIŠTĚNO
Můžete se také
těšit na vepřové
speciality i domácí
zabijačky.
Pro případ
nepříznivého
počasí
je připraven
výtápěný
velkokapacitní
stan.

Výhry nad Postřelmovem, Krchleby a Jedlím přinesly první body do tabulky

Letošní ročník III. třídy fotbalového okresního přeboru mužů se blíží ke své polovině a fotbalisté Sokola Malá Morava si připsali první tři body, které jim zatím jistí desáté místo tabulky. Přinášíme vám výsledky zatím odehraných utkání:

Sokol Malá Morava - FK MOHELNICE „B“ 1:3 (poločas 0:2)

Hráno v sobotu 19. 8. 2017 od 16:30 hod., 60 diváků, rozhodčí: Kovalec Viktor.

Sokol Malá Morava - TJ Postřelmov „B“ 3:1 (3:0)

Hráno v sobotu 26. 8. 2017 od 16:30 hod., 65 diváků, rozhodčí: Slončík Ladislav.

FC ROVENSKO - Sokol Malá Morava 4:0 (2:0)

Hráno v sobotu 2. 9. 2017 od 16:00 hod., 157 diváků, rozhodčí: Profous Petr.

Sokol Malá Morava - Ruda „B“ 0:2 (0:0)

Hráno v sobotu 9. 9. 2017 od 16:00 hod., 85 diváků, rozhodčí: Jílek Pavel.

Sokol Leština „B“ - Sokol Malá Morava 6:1 (4:0)

Hráno v neděle 17. 9. 2017 od 15:30 hod., 60 diváků, rozhodčí: Pěnkava Otto.

Sokol Malá Morava - FK Krchleby 5:3 (2:0)

Hráno v sobotu 23. 9. od 15.30 hod., 30 diváků, rozhodčí: Hetmáněk Rudolf.

Sokol Jedlí - Sokol Malá Morava 1:2 (0:1)

Hráno ve čtvrtek 28. 9. 2017 od 15:30 hod., 39 diváků, rozhodčí: Šebesta Václav.

V tabulce chybí výsledek utkání hraného v sobotu 30. 9. v Úsově, tedy po uzavření tohoto vydání Devítky.

Pozvánka na fotbal

Přinášíme pozvánku na poslední utkání podzimní části soutěže III. třídy okresního přeboru mužů. Je-li tým Sokola Malá Morava psán v utkání jako první, znamená to, že hraje na domácím hřišti v Podlesí. Nesedte doma a přijďte naše fotbalisty povzbudit.

Sobota 7. 10.	v 15.00 hod.	Malá Morava - Podolí
Neděle 15. 10.	v 15.00 hod.	Palonín - Malá Morava
Sobota 21. 10.	ve 14.30 hod.	Malá Morava - Lukavice
Neděle 29. 10.	ve 14.30 hod.	Písařov - Malá Morava
Sobota 4. 11.	ve 14.00 hod.	Malá Morava - Vikýřovice
Sobota 11. 11.	ve 13.30 hod.	Vikýřovice - Malá Morava

Aktuální tabulka po 8. kole:

1. FK Mohelnice B	7	7	0	0	27:8	20
2. Sokol Leština B	7	6	0	1	25:6	17
3. FC Rovensko	7	5	0	2	25:12	16
4. Tatra Písařov	7	5	0	2	14:9	16
5. FK Úsov	7	4	0	3	25:13	12
6. Podolí	7	4	0	3	21:16	12
7. Sokol Vikýřovice	7	4	0	3	24:20	12
8. Ruda B	7	4	0	3	13:11	12
9. Sokol Lukavice	7	4	0	3	10:11	12
10. Sokol Malá Morava	7	3	0	4	12:20	9
11. Sokol Palonín	7	1	0	6	12:24	3
12. FK Krchleby	7	1	0	6	6:26	3
13. TJ Postřelmov B	7	1	0	6	10:31	3
14. Sokol Jedlí	7	0	0	7	4:21	0

V pořadí již VII. ročník Malomoravských slavností dne 12. srpna patřil bezesporu k vrcholům letošního léta.

Foto Josef Panáček